

POSTANOWIENIE

Dnia 27 czerwca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Artymiuk

w sprawie **P. J.**

skazanego z art. 148 § 2 pkt 1 k.k. i in.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 27 czerwca 2025 r.

wniosku obrońcy skazanego

o wyłączenie sędziego Igora Zgolińskiego od udziału w sprawie III KK 439/23,

na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. w zw. z art. 42 § 1 k.p.k. oraz art. 6 ust. 1 Konwencji
o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności,

postanowił

**wyłączyć sędziego Igora Zgolińskiego od udziału w sprawie
Sądu Najwyższego o sygn. akt III KK 439/23.**

UZASADNIENIE

W dniu 18 września 2023 r. do Sądu Najwyższego wpłynęły kasacje obrońców P. J. od wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 26 stycznia 2023 r., sygn. akt II AKa 252/19, a w dniu 17 stycznia 2024 r. również kasacja Prokuratora Generalnego wniesiona od tego wyroku na niekorzyść skazanego. Sprawy te postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 31 stycznia 2024 r., III KK 28/24, połączone zostały do wspólnego rozpoznania i prowadzone pod sygn. III KK 439/23.

Po wyłączeniu, na wnioski obrońców, od orzekania w niniejszej sprawie sędziów: Anny Dziergawki i Pawła Kołodziejskiego (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 3 września 2024 r., KRI 520), Stanisława Stankiewicza, Ryszarda Witkowskiego i Marka Motuka (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 stycznia 2025 r., KRI 671), Małgorzaty Bednarek (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 stycznia 2025 r., KRI 756), zarządzeniem osoby pełniącej funkcję Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracami Izby Karnej – sprawa przydzielona została do rozpoznania sędziemu Igorowi Zgolińskiemu.

W dniu 13 marca 2025 r. do Sądu Najwyższego wpłynął wniosek obrońcy skazanego P. J. adw. I. B. o wyłączenie od orzekania w przedmiotowej sprawie sędziego Igora Zgolińskiego. Uzasadniając wniosek obrońca odwołała się do trybu powołania sędziego Igora Zgolińskiego na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r., poz. 3 – dalej powoływanej jako ustawa o KRS z 2017 r.), wskazując, że skład sądu z jego udziałem nie zapewniałby stronie prawa do bezstronnego i niezależnego sądu ustanowionego ustawą. Odwołała się przy tym do licznych orzeczeń Sądu Najwyższego, w tym dotyczących wymienionego sędziego, a także orzeczeń Europejskiego Trybunału Praw Człowieka (ETPCz), wskazując, że udział sędziego Igora Zgolińskiego w rozpoznaniu sprawy skutkować może wystąpieniem bezwzględnej przyczyny odwoławczej określonej w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., co może z kolei spowodować ewentualne żądanie wznowienia postępowania kasacyjnego, a także odpowiedzialność odszkodowawczą Skarbu Państwa.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Złożony przez obrońcę wniosek o wyłączenie od udziału w rozpoznaniu sprawy zawisłej w Sądzie Najwyższym pod sygn. akt III KK 439/23 sędziego Igora Zgolińskiego jest oczywiście zasadny.

Sąd Najwyższy w tym składzie podziela w całej rozciągłości stanowisko wnioskodawczyni, co do konsekwencji udziału w składzie orzekającym Sądu Najwyższego i wydaniu orzeczenia w przedmiocie kasacji osoby powołanej na urząd sędziego w tym Sądzie na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa

ukształtowanej w trybie przepisów ustawy o KRS z 2017 r., jako dotkniętej uchybieniem polegającym na nienależytej obsadzie sądu w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. (pkt 1 powołanej we wniosku uchwały Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r., BSA I-4110-1/20, OSNK z 2020 r., z. 2 poz. 7 oraz uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2022 r., I KZP 2/22, OSNK z 2022 r., z. 6, poz. 22).

Trafnie zauważa obrońca, że orzeczenia o wyłączeniu od orzekania sędziów powołanych na urząd sędziego Sądu Najwyższego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie przepisów ustawy o KRS z 2017 r. już w toku niniejszego postępowania kasacyjnego zapadały, a motywy wyłączenia tych sędziów – które i obecny skład Sądu Najwyższego podziela – znajdują pełne odniesienie również w stosunku do sędziego Igora Zgolińskiego, który był już zresztą z tożsamyh powodów wyłączany w innych postępowaniach toczących się przed Sądem Najwyższym (zob. m.in. powołane we wniosku sprawy o sygn. II KS 17/22, IV KO 63/22 i II KO 36/21).

Konieczność wyłączenia wymienionego sędziego, na co także zasadnie zwróciła uwagę autorka wniosku, wspiera również jednolite orzecznictwo Europejskiego Trybunału Praw Człowieka (ETPCz) zgodnie z którym, Sąd Najwyższy w składach z udziałem sędziów powołanych na urząd sędziego SN na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej przepisami ustawy o KRS z 2017 r. nie stanowi sądu ustanowionego ustawą w rozumieniu art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wartości (EKPC), a tym samym nie gwarantuje prawa do rzetelnego procesu (por. wyroki ETPCz: z dnia 22 lipca 2021 r., *Reczkowicz przeciwko Polsce*, skarga nr 43447/19; z dnia 8 listopada 2021 r., *Dolińska-Ficek i Ozimek przeciwko Polsce*, połączone skargi nr 49868/19 i 57511/19; z dnia 3 lutego 2022 r., *Advance Pharma Sp. z o.o. przeciwko Polsce*, skarga nr 1469/20; z dnia 15 marca 2022 r. [Wielka Izba], *Grzęda przeciwko Polsce*, skarga 43572/18; z dnia 23 listopada 2023 r., *Wałęsa przeciwko Polsce*, skarga nr 50849/21). Wprawdzie orzeczenia te dotyczyły sędziów orzekających w Izbach: Dyscyplinarnej, Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych oraz Cywilnej, mają one wszelako bezpośrednie przełożenie także na składy orzekające Sądu

Najwyższego w Izbie Karnej z udziałem osób powołanych na urząd sędziego SN w identycznym trybie.

Wyżej wskazane okoliczności czynią koniecznym uznać za zasadny złożony przez obrońcę wniosek i tym samym wyłączyć sędziego Igora Zgolińskiego od udziału w sprawie prowadzonej w Sądzie Najwyższym pod sygnaturą III KK 439/23 z uwagi na to, że sąd, w którego składzie by uczestniczył, nie spełniałby kryteriów określonych w art. 6 ust. 1 EKPC, zaś postępowanie prowadzone przez taki sąd byłoby obciążone wadą traktowaną na gruncie wykładni przyjętej w uchwale trzech połączonych Izb Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r. jako bezwzględna przyczyna odwoławcza z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. (co do przyczyn związania każdego składu Sądu Najwyższego wspomnianą uchwałą mającą moc zasady prawnej – zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2021 r., I KZ 29/21, OSNK 2021, z. 10, poz. 41).

Co więcej, niniejsze orzeczenie – na co także trafnie zwróciła uwagę wnioskodawczyni – zapobiegne ewentualnemu ryzyku wzruszenia zapadłego w Sądzie Najwyższym orzeczenia z udziałem sędziego Igora Zgolińskiego w trybie przepisów Rozdziału 56 Kodeksu postępowania karnego (wznowienie postępowania), a także możliwej i do tego skutecznej, w świetle utrwalonej linii orzeczniczej ETPCz, skardze do Trybunału w Strasburgu i związanych z tym konsekwencji finansowych dla Skarbu Państwa, które zresztą Polska, a tym samym społeczeństwo, już przecież ponosi.

Uwzględniając całokształt rozważań poczynionych w niniejszym uzasadnieniu postanowiono jak na wstępie.

[J.J.]

[r.g.]